

Delovni obračun Branibora

Vseh podružnic ima Branibor 14, a prizadevanje društva gre za tem, da se jih ustanovi še več

Ljubljana, 16. junija.

V dvorani Kmetijske družbe se je do podne vršil redni občini zbor naše osrednje narodno-obrambne organizacije Branibora, ki ga je osrednji odbor sklical z malo pospesenog naglezavjo razmer, nastalih po nenadni smrti delovnega v izpodbudnega društvenega predsednika senatorja dr. Valentina Rožiča. Skupščino, ki ji je prisostvovalo veliko število funkcionarjev in delegatov iz raznih krajev banovine, med katerimi je bilo mnogo novih, mlajših narodno-obrambnih delavcev, je otvoril poslovodenči podpredsednik, senior naših pri-morskih organizatorjev in borcev Andrej Gaberšček, ki je prve tople besede predsedstvenega nagovora posvetil spominu zaslavnega predsednika dr. Rožiča s tem, da je izčrpno orisal njegovo dela polno življenjsko pot. Ginjen se je predsedujoči nato spominjal velike žrtve blagopokojnega Viteškega kraja, s katerim je naša narodnoobrambna organizacija izgubila svojega najvišjega, najimenitejšega zaščitnika, ki je moral pasti od zločinske roke prav v trenutku, ko se je pripravljal, da izvijeju novih, popolnejših pravic tistim, katerih želje in stremljensha so zastopana prav po Braniboru.

Sledilo je obsežno delovno poročilo tajnika Saksida, ki je navajal predvsem napore osrednjega odbora, da bi pridobil za sodelovanje predvsem vse bivše podružnice Jugoslovenske Matice, da bi z njimi pomogočjo razširil svojo organizacijo v slehernu našo vas, kar mora biti za bližnjo bodočnost cilj Branibora. Na žalost je mnogo teh prizadevanj ostalo doslej brez uspeha in tako je ostala neovarjena tudi zamisel Narodno-obrambne svete, s katerega pomočjo naj bi se v naši javnosti vzbuljilo večje zanimanje in razumevanje za naše narodno-obrambne naloge. Odbor, ki danes polaga račune svojega dela, je uvidel, da je za popularizacijo organizacije potrebna široko zasnovana akcija, ki naj bi razgibala vso našo javnost. Zato se je z veliko vremem lotil obširnih priprav za svoj prvi javni nastop, ki bi se pod geslom »obrambne dneva« imel vrstili 15. in 16. novembra lani. K sodelovanju je Branibor povabil vse nacionalne obrambine in kulturne organizacije in društva, ki so se vabili tudi polnoštevilno odzvala. Dne 15. novembra naj bi se po vseh naših vseh, trgh in mestih vršili primerne akademije in predavanja, 16. novembra pa manifestacijsko zborovanje, obhodi in zbirke. Pomembnost teh prieditev bi bila še bolj poudarjena s sodelovanjem cerkve, poleg časopisa je objavila svojo pomoč tudi radijska oddajna postaja. A ko nas je prav na predvečer žalostne obbletnice koroškega plebiscita dohitela tužna vest iz Marseilla, se je razumelo samo ob sebi, da so morale zaradi vsevravnega žalovanja manifestacije odpasti.

Po tisočerih komemoracijah za blagopokojnega Viteškega kraljem, ki so se vrstile po vsej državi, je Branibor skupno z vsemi nacionalnimi organizacijami pripravljal za 16.

Občinske zadeve celjske okolice

Celje, 16. junija.

Občinski odbor za Celje-kolico je imel v petek zvečer redno sejo. Župan g. Vinko Kukovec je poročal, da je banska uprava potrdila občinski proračun za 1. 1935/36 z raznim izpembami ter znižala občinsko doklado na državne direktne davke od 94 na 88 odstotkov. Banska uprava je znižala prevozne stroške od 12.000 na 6.000 Din, izdatke za pisarniški material od 8.000 na 4.000 Din, izdatke za razsvetljavo občinskih pisarn od 2.000 na 1.000 Din, izdatke za vzdrževanje okoliškega pokopaliska od 20.000 na 15.000 Din, izdatke za obrambo pred napadi iz zraka od 25.000 na 10.000 Din, izdatke za vzdrževanje in popravilo občinskih cest od 120.000 na 50.000 Din, izdatke za občinske mostove od 20.000 na 15.000 Din, izdatke za nove ceste (v Novi vasi itd.) od 50.000 na 30.000 Din, izdatke za regulacijski načrt občine od 25.000 na 20.000 Din, bolniške stroške za siromašne od 100.000 na 80.000 Din, izdatke za kanalizacijo od 25.000 na 15.000 Din, izdatke za letovanje bolehnih siromašnih otrok od 10.000 na 5.000 Din, občinsko troščino na vino in mošt od 1.50 na 1 Din na liter, popolnom pa je črtalo podporo Sokolskemu društvu v Celju. V proračunu je tedaj skupno predvidenih 2.017.680 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Davčna podlaga znaša letos 1.710.000 Din nasproti 1 milijonu 610.000 Din 1. 1934. Občina bo glede na znatno znižanje proračunskega izdatkov za ceste prosila bansko upravo za nakazilo primerne zneske za ceste iz bednostnega skladu.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren soglasno. Župan je prečital okrožnico banske uprave z navodili in predpisi glede pravilnega poslovanja občinskih uprav in odborov. Za cenele lovsko škodo so bili zopet izvoljeni naslednji gg.: Uršič in Mravljak za Sp. Hudinja in Zagrad, Pišek in Kodela za Ostrožno in Medlog ter Kajtma in Kodelja za Košnico in Lisce.

Občina bo dala obnoviti zdaj na severnem delu občinskega pokopaliska, ki ga je pred meseči porušil vihar. Gradbeni odbrek bo pregledal ves zdaj na tem delu, da ugotovi, ali je tudi ta zid potreben popravila. Pokopaliski odbrek bo izdelal pravilnik za občinsko pokopalisko.

Občinska občina bo prispevala k stroškom za gradnjo javnega stranišča poleg cerkve sv. Jožefa 2.300 Din, ravno toliko kakor mestna občina, namesto pa bo javno električno svetilko na poti do cerkve sv. Jožefa proti mestnemu pokopalisku in prispevala tretjino k stroškom za kanalizacijo na hribu sv. Jožefa, ostale stroške pa bodo krili prizadeti posestniki. Gradbeni odbrek bo razpravljal o vprašanju gradnje javnih stranišč v Gaberju, pri kapucinski cerkvi in drugod ter preskrbel zadevne proračune. Stanovalci v Gaberju so se pritožili, da se dviga z državne ceste v Gaberju silen prah, ki ogroža zdravje ljudi in varnost prometa ter povzroča veliko škodo. Zahtevalo naj se cesta katranizira odnosno asfaltira. Dokler ne bo to izvedeno, pa naj policija poskrbi, da bodo vozila motorne vozila po tej cesti predpisano brzino. Občina bo poslala zadevno vlogo sreskemu načelstvu, banski upravi ter ministrstvu za socialno politiko in narodno-

zdravje. Okoliška občina bo stopila v stik z mestno občino, da bi mestna občina proti primernemu odškodnini prevzela tudi sklopiljenje ceste do Butejevega mostu na Ložnici. Ceste na grad od mostu čez Voglajno do »Skalne kleti« in ceste od Brega do Grenadireve brvi. V program občinskih del je bila sprejeti uvedba javne električne razsvetljave na Ostrožnem, Zg. Hudinja in dr. Občina bo poskrbela, da bodo posestniki primerno postrigli žive meje ob cestah. Pražarna in kemična tovarna v Gaberju bo premestila brv čez Voglajno pri tovarni v smeri proti Westnovi tovarni. Stroški bodo znašali 24.628 Din. Občina bo povrnila del stroškov v 3 do 4 letnih obrokih, prispevala pa bi naj tudi Westnova tovarna.

Na željo obč. odb. Golgoranca je župan poročal o poteku ankete glede komisacije občin, ki je bila v četrtek v Celju pod predsedstvom bana g. dr. Fuca. Občina bo interveniralna pri banski upravi in notranjem ministru, da bi se pri komisaciji upoštevalo stališče občinskega občinskega odbora in mestni občini celjski priključila vsa občinska občina. Občina bo tudi letos poslala bolehno, siromašno deco na letovanje.

Pet jubilejov Ivana Lampreta

Ljubljana, 14. junija.

60 let je dovršil 14. t. m. g. Ivan Lampret. Obenem je praznoval tudi še druge svoje jubileje. G. Lampret je pristna ljubljanska sraca. Rodil se je 14. junija l. 1875 v Ljubljani. Po dovršeni nižji gimnaziji je stopil v tiskarsko obrt. Kot 14 letni deček je bil vajenc v tedanjem največji tiskarni, t. j. Kleinmayer-Bambergerovi, zdaj Delniški tiskarni. Po učni dobi je bil uslužben v Narodni tiskarni. Od tod je šel v Celovec v Mohorjevo tiskarno kot namestnik hudo bolelega poslovodje.

V politično življenje ga je tu uvajal dolgoletni budilec koroških Slovencev pokojni Vekoslav Legat. Najprej je deloval pri tedeniku »Miru«, potem pa je dopisoval »Slovenskemu Narodu«.

Občina bo dala obnoviti zdaj na zadnjem delu občinskega pokopaliska, ki ga je pred meseči porušil vihar. Gradbeni odbrek bo pregledal ves zdaj na tem delu, da ugotovi, ali je tudi ta zid potreben popravila. Pokopaliski odbrek bo izdelal pravilnik za občinsko pokopalisko.

Občinska občina bo prispevala k stroškom za gradnjo javnega stranišča poleg cerkve sv. Jožefa 2.300 Din, ravno toliko kakor mestna občina, namesto pa bo javno električno svetilko na poti do cerkve sv. Jožefa proti mestnemu pokopalisku in prispevala tretjino k stroškom za kanalizacijo na hribu sv. Jožefa, ostale stroške pa bodo krili prizadeti posestniki. Gradbeni odbrek bo razpravljal o vprašanju gradnje javnih stranišč v Gaberju, pri kapucinski cerkvi in drugod ter preskrbel zadevne proračune. Stanovalci v Gaberju so se pritožili, da se dviga z državne ceste v Gaberju silen prah, ki ogroža zdravje ljudi in varnost prometa ter povzroča veliko škodo. Zahtevalo naj se cesta katranizira odnosno asfaltira. Dokler ne bo to izvedeno, pa naj policija poskrbi, da bodo vozila motorne vozila po tej cesti predpisano brzino. Občina bo poslala zadevno vlogo sreskemu načelstvu, banski upravi ter ministrstvu za socialno politiko in narodno-

Tihi je praznoval g. Lampret te dni kar

pet jubilejov. Na binkoštno nedeljo svoj god in 36 letnico poroke, v petek pa svoj rojstni dan, 38 letnico tiskarske obrti in 40 letnico političnega udejstvovanja. Bodil mu naklonojenih še mnogo let!

Praški strokovnjaki proti Plečnikovi ureditvi Hradčanov

Praga, 15. junija.

Klub stare Prage, ki si je nadel kot nalogo prizadevanje za ohranitev zgodovinskih znamenitosti zlate Prage, je priedel včeraj posebno anketilo o novih načrtih za preureditve Hradčanov, ki jih je predložil starci s lastnimi preoblikovalcem Hradčanov, mojster Josip Plečnik.

Načrti se tičajo predvsem regulacije komunikacij, gradnje velikega koncertnega paviljona, ustanovitve posebnega umetnega jezera in razvoja vodnjakov. Tako je za Sokola smučanje le del telovadnic, saj je njen namen, razen drugih vrednot, vsestransko vežbanje telesa. Načrti so imeli lahkoatletske tekme že takrat, ko še ni bilo pri nas sledu o sportnih društvljih. Toda v nad 70 letih Sokolstva se so razvile nove telovadne panoge kakor n. pr. obojka, drsanje in smučanje. Sokolstvo se zaveda svojega smučanja v poslanstvu, zato sprejema v elatični Tyršev telovadni sistem take nove telovadne panoge. Prav smučanje, ki se je razširilo v organiziralo v sokolskih vrstah v zadnjih letih, nam živi kaže njegovo mladostno silo in rast. Prav tako so važna taborenja in izleti, zlasti za sokolsko deco, ki morajo postati novo prispevko sokolskega delovanja.

V sedanjem času, ko začenjajo življenski tempa človeka tako, da je že nevarnost, da postane sam pravcat stroj, je bivanje v prosti naravi edino sredstvo, za ohranitev njegovega telesnega in duševnega zdravja. Najbolj dosegta so taborenje, ki zapusti posebno v mladom človeku ne samo ljubezen do prirode, temveč vpliva na njega tudi pozitivno. Saj dobri otrok najlepše doživlja in vtise na taborenje, ko v večerni tišini plaplja ogenj in se glasi naša pesem. Otroci se naučijo discipliniranosti in življenske pravilnosti, kar jim tudi pozne koristi. Lepo je povedal minister br. dr. Auer v svojem programatičnem govoru, da je mladina tista, na kateri graditi državo svojo bodočnost. Mladina bo ljubila svojo domovino le tedaj, če je bo poznala. Taborenja in izleti ustvarjajo stike med mestom in deželo. Njene potrebe bo mladina spoznala in tako neposredno razumela in vzbudila svoj narod na deželi.

Nekatera društva delujejo v tem pravcu in tako je taborenje že ukoreninjeno

Pomen taborjenja sokolskih društev

Do nedavna je smatraja večina ljudi izraz telovadba samo vežbanje na orodju in krečjem se prostre vaje v telovadnici. Beseda telovadba ima v sokolski terminologiji mnogo širši pomen, ker obsega vse vrste sportov, kakor se nadavno izražamo. Tako je za Sokola smučanje le del telovadnic, saj je njen namen, razen drugih vrednot, vsestransko vežbanje telesa. Načrti so imeli lahkoatletske tekme že takrat, ko še ni bilo pri nas sledu o sportnih društvljih. Toda v nad 70 letih Sokolstva se so razvile nove telovadne panoge kakor n. pr. obojka, drsanje in smučanje. Sokolstvo se zaveda svojega smučanja v poslanstvu, zato sprejema v elatični Tyršev telovadni sistem take nove telovadne panoge. Prav smučanje, ki se je razširilo v organiziralo v sokolskih vrstah v zadnjih letih, nam živi kaže njegovo mladostno silo in rast. Prav tako so važna taborenja in izleti, zlasti za sokolsko deco, ki morajo postati novo prispevko sokolskega delovanja.

Za smotreno taborenje je treba dosti dela ter priprav in najboljše je, če se v okviru društva ustanovi taborni odsek. Tak odsek za deco se je ustanovil pri Ljubljanskem Sokolu. Odsek naj bi imela tudi društvo in v informacijskih navedem par stavkov o delovanju v paviljoni. Sokolski tabornik sme biti le reden telovadec, ki se mora držati pravil in sicer: vzdržnost pri alkoholnih pičah in tabaku, dobro vedenje, stedljivost in prva pomoč pri nezgodah. To so stvari, katere zahtevajo sokolska pravila, vendar jih odsek ponovno poudarja, ker se na taborenju in izletih najlažje praktično izvajajo. Da je poslagata vodstvo veliko važnost na praktično usmerjenost mladine, da bo znala prvo pomoč v nesrečah, postavljati šotorje, šivati, kuhati itd. Taborniki tudi stedijo in imajo zbrano lepo sveto, ki jo bodo porabili za svoje oblike, taborenja izleti. Razvedrena in vesela se vraca na svoje domove, kjer pripravlja sestrelom o samih veselih rečeh.

Dolžnosti voditeljev je voditi deco v protestu naravo ker ravno ona deluje na njeno vzgojno v pravcu srčne kulture in tovarstva. Važnost in pomen ustanovitve tabornega odseka naj vodi zlasti vsa mestna društva, da bo prišla sokolska decja na taborenja in izletih v globiji stik z našo domovino in njenim človekom.

stu tvorite opero, ki spada v železni repertoar gledališča. V reziji Primožiča in pod taktilno dirigentom Neffata z Gostičem, Kogejevo, Jankom in Primožičem v glavnih partijah bo gotovo dosegla pri publiki zaslujeni uspeh. — Opozorjam na predstave, ki jih prirede uprava narodnega gledališča za časa evharističnega kongresa v dneh 28., 29. in 30. t. m. Vrste se bodo sledile predstave: v petek ob pol 22. pred nunsko cerkvijo »V času obiskanja«, v soboto ob 18. v operi »Parisafe« v isteg dne ob 19. v drami »V času obiskanja«, v nedeljo ob 2. zjutrat pred nunsko cerkvijo »Slehenki« in isteg dne ob pol 22. »V času obiskanja«. Vse obiskovalce kongresa opozarjam, da si pravočasno resvirajo vstopnice.

Veslaške tekme JS na Savinji

Celje, 16. junija.

Danes dopoldne je bila na Savinji med moškim kopalciščem in kapucinskim mostom na en kilometr dolgi progi ob nazivnosti velike množice gledalcev veslaške tekme Jadranove straže. Startala je 9 juniorjev in 5 seniorjev. Razsodišče so sestavljali člani mornariške akcije.

Rezultati: juniorji: 1. Franc Krivec 4.15, 2. Valter Dvoršak 4.20, 3. Bojan Medved 4.45; seniorji: 1. Riko Presinger 4.10, 2. Alfred Cebular 4.13, 3. Ivan Umek 4.15; v skupni tekmi je bil prvi Fran Krivec.

Objave

Sentjakobska okrajna organizacija JNS je predložila svoj občini zbor na petek 21. t. m. ob 20. v gostilni pri Lozarju, Rožna ulica 15.

JNAD Jadran vabi gg. starešine in člane, ki se zanimajo za gradbo počitniškega doma v Bohinju, da se udeleže informativne sestanki v torku ob 20. v društveni čitalnici. Tov. Blagajne bo posredoval na tehnični strani in slikami, tov. Hriber na finančni in organizacijski. Zlasti vabimo tovariste, ki namenljajo v počitnicah pomagati pri gradnji.

Pevsko društvo »Slavec« sklicuje za pondeljek 17. t. m. ob 20. obvezen sestanek včlanstva v društvenem lokalnu.

Opozorjam na jutrišnjo zadnjo produkcijo operne sole

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 16. junija.

Medardovo vreme drži

Pripravo, da je 40 dni lepo, če je na Medardovo in solinčno vreme. Minulo soboto je bil god tega svetnika in od takrat naprej smo imeli res izredno lepo solinčno vreme. Včerajšnjo soboto se je pa začelo kisati. Barometer je zdrknal precej globoko in od juga so se pripadli temni oblački. Padlo je nekaj kapljic dežja in vse je kazalo, da dobimo ponči načine, ki jih pa ni bilo. Za danes sta tako dunajska kakor novosadska vremenska napoved objavljali poslabšanje vremena, ki je sicer res nastopilo s tem, da se je nebo nekoliko pooblačilo, vendar je potekel dan brez dežja. Proti večeru se je spet zjasnilo, in kakor vse kaže, se nam res obeta 40 dni lepega vremena.

Spomenik velikemu kralju v tobačni tvornici

Kakor so imele doslej enake spomenike že tobačne tovarne v Nišu, Sarajevu, Banji Luki in Travniku, so danes dopoldne na slovesen način odprtli spomenik blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju tudi v ljubljanski tobačni tvornici. Spomenik, katerega odprtiju so prisostvovali zastopnik Nj. Vel. kralja Petra Drugega, zastopniki ministra vojske, finančnega ministra in ostalih oblastev, so delavci in nameščenci tovarne postavili iz svojih sredstev in je delo sarajevske kiparice Despičeve. Na podstavku je vrezan napis:

»Uradnik in delavci tobačne tovarne v Ljubljani v znak večnega spomina in hvaležnosti blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, ki nam je zapustil sveto naročilo: Cuvajte Jugoslavijo!«

Blagoslovitev mostu od Mednega do Vikrč

V Vikrčah pod Šmarino goro, ki so v zadnjih letih postal najvažnejše toriče tujškega prometa v ljubljanski okolici, so danes popoldne ob številni udeležbi občinstva ob blizu in dalec in ob sodelovanju narodnih noš, gasilcev in šentviške godbe na slovesen način proslavili blagoslovitev viščega mostu preko Save, ki je bil že pred meseci izročen prometu. Slavje, ki so ga med drugimi udeležili kumica ga. Novakova, bivši minister dr. Novak, sreski načelnik Znidarski kot zastopnik bana in pomočnika bana, magistratni svetnik dr. Rupnik in imenu mestne občine in župana, predsednik Zveze za tujski promet načelnik dr. Marn, župana občin, katerih ozemlje veže novi mostič, šentviški Babnik in tacenski Medved in bivši poslanec Koman, je otvoril šentviški dekan Zabret s kratkim nagovorom o simboličnem ponenu mostu, ki veče bregova, nato pa je izrek blagoslov mostiču in vsem, ki pojde preko njega.

Podsrednik Prometnega društva Medno-Tacen inšektor Knafelec je v imenu zadružnega predsednika inšektorja Westra in tajnika dr. Trea, ki jima gre prava zasluga za zgradnjo mostu, izrekel dobrodošlico vsem gostom, nato pa podrobno obrazložil zgodovinski postanek mostu, katerega glavni namen je, digniti in izboljšati turistički promet na obrežju Save v smeri Medno-Vikrč-Grmada-Smarina gora. Prof. inž. Dinnik, ki je znan statični strokovnjak in obenem ustanovni član društva, je napravil podrobni načrt, in ko je občini zbor načrt odobril in razpisal, je kot najugodnejši ponudnik prevzel delo Ljubljanska gradbena družba. Podjetje je z gradnjo začelo v drugi polovici avgusta, a dolga deževna doba je znatno ovirala napredovanje. Po vrhu je prišla vmes še marsejska tragedija, ki nam je ugrabilo Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja in za dolgo dobo zagnila ves narod v globoko žalost. Tako moremo še danes praznovati otvoritev mostiča, ki bo v veliko korist ne le prebivalstvu občin sosednjih občin, temveč tudi številnim mestnim izletnikom, ki tako radi obiskujejo najimavnejšo izletno okolico ljubljanske okolice, Šmarino goro in Grmado.

Pri tej priliki je inšektor Knafelec opozoril javnost na nekatera vprašanja v zvezi z gradnjo mostiča, ki še čakajo svoje rešitve. Vsa zgradba je doslej veljala okrog 117.000 Din. S pomočjo podpornih in rednih članov in požrtvovnih domačinov z občin bregov Save ter s podporami, ki so jih načinile javne oblasti in korporacije, je društvo odplačalo dobrin dve tretjini vseh investicij. Topla zahvala gre zlasti ministrstvu prometa, banski upravi, mestni občini ljubljanski, občinam Š. Vid in Tacen in cestnemu odboru ljubljanske okolice. Še vedno pa visi nad društvom dolg okrog 36.000 Din, za nujno potrebno napravo strehe nad mostičem in za ureditev dohodnih poti na občin bregovih pa bo treba vsaj še 20.000 Din. Graditelji lahko rečejo, da so javne podpore tudi vredni, saj so kot zasebno društvo zgradili napravo, ki niti od daleč nima značaja zasebne spekulacije, temveč služi samo javnim koristim. Svoj govor je inšektor Knafelec zaključil z željo, da bi še dolgo hodili po mostiču same zadovoljni in dobri ljudi.

Gоворili so še zastopnik bana sreski načelnik Znidarski, zastopnik mestne občine dr. Rupnik, bivši poslanec Koman, župana Medved in Tacna in Babnik iz Š. Vida in imenu vikrških domačinov učitelj Vilko Mazi. Godba je zaigrala državno himno, nato pa je malo Čirmanov Francelj prav pogumno deklamiral prikupon prigodnico, ki jo je zložila bližnja sosedka Manica Komanova in ki izzveni v vnesen poziv:

O mostič, simbol nam bodi,

vedno nas k zdravju vori!

da v ljubezni vsi edini

bomo steber domovini!

Takoj nato je imel mostič, ki je tehnično in estetsko že sam na sebi vreden, da ga o prvi priliki običete, zadosti prilike, da preizkusijo svojo trdnost. Za godbo, za vrsto narodnih noš in gasilcev se je preko njega vsula tisočglava množica na mediansko stran in vrt pri Cirmanu je bil mnogo premajhen, da bi nudil tolkišni množici prostora. Zidana volja in radost nad opravljenim delom, s katero se je zaključilo slavje, bo gotovo vsem ostala v spominu. Romantični kotiček pod Šmarino goro je z mostičem dobil svojo naravno dovršitev in ne more biti dvoma da bo obisk prelepega Mednega. Vikrč. Grmade in Smarne gore poslej živahno porasel.

Javna telovadba Sokola v Štepanji vasi

Danes ob 16. je imel Sokol v Štepanji vasi svoj javni letni nastop na lastnem televadniškem poleg Sokolskega doma, kjer se je zbralo mnogo občinstva in prijateljev Sokolista. Prav často so bila zastopana tudi bratska okoliška društva. Zlasti je bila pa številna udeležba taborske družine. Zupno upravo je zastopal prvi podstarešina brat Milko Krapež. Kot prvi so nastopili starejši bratje, katerih strume vaje so kar nadvišile gledalce. Nato so sledili vsi oddelki s starimi in novimi vajami in pokazali, da se te v televadnicah Sokola v Štepanji vasi intenzivno dela. Ugajali so tudi pogumni šolarji iz Hrušice, ki so se dobro odrezali. Po telovadbi je bila prosta zabava na prostranem vrtu.

Pred veliko razstavo ljubljanskih obrtnikov

Kakor smo že zabeležili, pripravlja Društvo jugoslovenskih obrtnikov v Ljubljani od 29. t. m. do 14. julija v vseh šolskih prostorih mestnega liceja svojo prvo veliko reprezentativno razstavo obrtniških izdelkov. Razstava bo obsegala 19 večjih in manjših sob in del dvorišča, tako da bo razstavitev obsegala okrog 1500 kvadratnih metrov. Razstavni odbor, ki mu predseduje Ivan Košak, tajnik pa mu je Ivan Mihelčič, je že ved mesecu na delu. Ureditev razstave je povrjenja inž. arhitektu Mesarju, ki se je izkazal že na številnih podobnih prireditvah in zlasti pri zadnjem gospodinjski razstavi na veleizložbi. Ureditev hočeta pokazati našo obrtno proizvodnjo v čim izkrajnejšem obsegu, zato bodo razstavljalci obrtniki vseh panog. A da se razstave lahko udeleži čim več razstavljalcev, bodo razstavljeni proslovi zelo poceni. Poseben popust bodo imeli čevljari, ki najbolj potrebujejo propagande za svoje izdelke, in zato bo čevljarska stroka zelo dobro zastopana. Vseh mojstrov, ki razstavljajo, bo okrog 100, prijave pa še

Vsi domžalski osumljenci v Ljubljani

Prvi del preiskave o zverinskem umoru preuzitkarice Marije Penkove iz Podrečja pri Domžalah je bil te dan zaključen. Kar kon je »Jutro« poročalo, so domžalski orožniki odvedli glavnega osumljence, posnemnika Franceta Hribarja in klubučarskega pomočnika Janeza Pirca, najprej v zapore brdskega okrajnega sodišča, ki je imel zadevo spopčko v rokah. Za ostalimi petimi osumljenci, ki so jih že prej izčeli okrožnemu sodišču v Ljubljani, pa so včeraj prepeljali v Ljubljano tudi Hribarja in Pirca. Ljubljansko okrožno sodišče bo preiskavo, v kateri so mnogo tehnih dokazov zbrali že domžalski orožniki, zaključilo, kakor smemo upati, v nekaj tednih.

Prireditev je vodila dobitnički nagib, bi bilo tudi vstopnina značala samo 3 din. Proračun, ki si ga je izdelal razstavni odbor, izkazuje celo primanjkljaj, saj društvo ne gre za gromotni uspeh, temveč za to, da pokaže delo domačega obrtnika čim širšemu krogu konzumentov. Po razstavi bodo številke vstopnic žrebane, zato naj vnik obiskovalce vstopnic spravi, ker ni izključeno, da usoda prav njemu nakloni eno izmed dveh dragocenih daril, ki bosta delo razstavljalcih mojstrov. Poseben oddelek bo zavzemala razstava. Zdrženje električnih obrti dravske banovine, ki bo prikazala razvoj elektrotehničnih obrti pri nas. Prepričani smo, da bosta idealizem in požrtvovanost prireditev rodila obilne sadove in bo razstava dosegla popoln uspeh.

Umor in samomor na motociklu

17 letna mladenka je med vožnjo na motociklu ustrelila svojega prijatelja in nato izvršila samomor

Vršac, 16. junija.

V obmejni vasi Malem Žamu nedaleč od Vršca se je odigrala v petek proti večeru nenavadna žalobja, ki je zahtevala življenje dveh mladih ljudi. Komaj 17 letna Angelina Sekošanova iz Vršca je dvanajdi pred dogodom prosila svojega prijatelja, 21 letnega Franja Varga, absolventa srednje tehnične šole istotako iz Vršca, naj bo z motorjem kolesom popelje do bližnje vasi Malega Žama, da obišče neke svoje sorodnike. Franjo je rade volje ustregel njeni prošnji. Po dogovoru sta se v petek popoldne sestala pri tvornici škruba ob cesti, ki drži v Mali Žam. Ko je Angelina sedela zadaj z Franjom, je tega pognal motor. Počasi sta se bližala Malemu Žamu. Ko sta prispele že do vasi, je tamošnem cestnem ovinku Angelina zdajci potegnila revolver in ustrelila Franja v glavo, nato pa se sebe v desno senčo.

V času kravatega dogodka ni bilo nikogar v bližini. Le neka vaščanka, katere hiša je tam v bližini, je slišala oba strela in prihitela gledat, kaj se je zgodilo. Po

kazalo se je ji je strašen prizor. Na tleh sta poleg motornega kolosa in revolverja ležala krvavec iz ran v glavah dva mlada človeka. Prestrašena je vaščanka hitela na orožniško postajo in javila dogodek. Orožniki so se takoj napolnili na kraj žalobje in hoteli pomagati obema ranjenemu. Pa je bil njihov trud zman, ker sta bila že mrtva.

Mlad Angelina je bila zaposlena v glavnih zlogi tobaka v Vršcu. Ker je bila lepa in živahna mladenka, je imela vrsto prijateljev, med njimi tudi Franja. S svojimi prijatelji je često delala izlete v okolico. Večkrat je kazala tudi svoj revolver. Ko so jo povpraševali, kaj bo z njim, je rekla, da ga kupila zato, ker ima namen, da izvrši samomor na romančinem način.

Zakaj je čudaška mladenka umrtila Varga in izvršila samomor, je uganka. Očitno je to storila v neki prenapetosti, ker ni imela prav nikakega povoda za svoj straten čin. Zapustila tudi ni nikakega pisma, ki bi moglo pojasnit žalobjo.

Žena v sodobnem svetu Najbolj naravna rešitev ženskega gibanja“

Izvestni naši listi so s posebnim užitkom prinesli izjavo, ki jo je podala o tem vprašanju gospa Kasović-Cvijičeva, ki je nedavno slavila v zagrebškem gledališču 70-letnico svojega življenja. O ženi in naši državi pravili, da se še ne more določiti njen edinstven tip, češ, da smo preveč bujeli mozaik nedavno povezanih pokrajini, plemen, jezikov, miselnosti in kulturnih površin. Vse to da je najbolj diferencialno v ženi. Brez dvojnega vpliva vsa ta pestrost tudi na našo raznolikost, toda motil bi se, kdor bi smatral te momente za najbolj odločilne. Enotno tipa žene v današnji državi (držav) ni mogoče podati niti tam, kjer se je v državno enoto izoblikoval en sam narod in kjer se more govoriti o tisočletni skupnosti.

O tem nam najbolj pritača Nemčija, kjer narodno homogenost še poteka, prizadanevje narodnega socializma, ki ima namen Nemcev čim bolj uniformirati. Toda kje je tu enoten tip državljana, posebej še ženske? Ko se je nedavno ženil pruski ministrski predsednik Göring, se je vršila njegova poroka s sijalom, kakov si ga često ne privoščijo niti princi. Tudi žene drugih nemških oblastnikov se prav nič ne ločijo po načinu svojega življenja od prejšnjih predstavnic prvega meščanstva. Prav tako se pa tudi današnja delavka, ki se moži na »puſt, prav v ničemer ne loči od prejšnjega. V bistvu sta si torej naša in nemška delavka kot tipa mnogo bolj podobni, kakor pa naša delavka na naša meščanka. Današnja različnost ženskih tipov torej ni v veri, v rasi..., ampak v razredih.

Spričo tega dejstva je pogrešno tudi pisanec, ki meni o »najbolj naravni rešitev ženskega gibanja pri nas: »Naša žena je poklicana, da na tej plodni zemlji ustvari idealen tip žene in materje v družino. Po mnemnji avtorice in onih, ki so njeni izjave ponatiskovali, je idealna gotovo samo ista žena, ki se posveča samo gospodinjsvu in materinstvu. To je ideal, ki pretekli časov, ki ga nobene lepe pridige ne morejo prilicitati nazaj. Temu idealu bi se lahko posvetila le poščica žen — na naši kakov v drugih državah — vse druge so primorane, da si same služijo svoj kruh. A še ta kruh je pri nekaterih za 100 odstotkov bolj črn kakor pri drugih. Potem pa so še one, ki jedo pogačo. In to nas loči bolj kot vse druge.

Idealen tip materje predstavlja pač ona mati, ki more svojim otrokom nuditi vse, i

kar je potrebno za njihovo telesno in duševno rast. Ali je torej odvisno od žene same, da postane idealen tip žene in materje? Zato mislimo, da je bolj naravna rešitev ženskega gibanja v pravicejši ureditvi družbe, torej v socialni enakopravnosti — kar je tudi smeritev ženskega gibanja.

Važno žensko zborovanje

Dne 4. maja je bila ukinjena naredba, s katero se je odtegovala draginjska doklada hčeram in sinovom, ki so živeli s starimi v istem gospodinjstvu. Ukinjanje pa ni zadealo poročenih državnih uradnikov, katerim se še vedno odtegnejo draginjske doklade, ki v mnogih primerih znašajo polovico celotne plače. Ker poročeni žena opravlja isto delo kakor njeni neporočeni službeni tovariši, ker ima vsaj iste potrebe kakor oni in ker se z uredbo rušuje gospodarski temelji naše mlade družine, ki je s to uredbo najbolj prizadeta, sklicuje Banovinska ženska zveza zborovanje, na katero vabimo vse žene, poročene in neporočene, da pokazemo idejno solidarnost glede bitnih živiljenjskih pravic vsake žene in protištevamo proti krivični uredbi, ki tako kruto posega v življenje naše žene in njene družine. Zborovanje bo v soboto 22. t. m. ob pol 19. v magistratni dvorani.

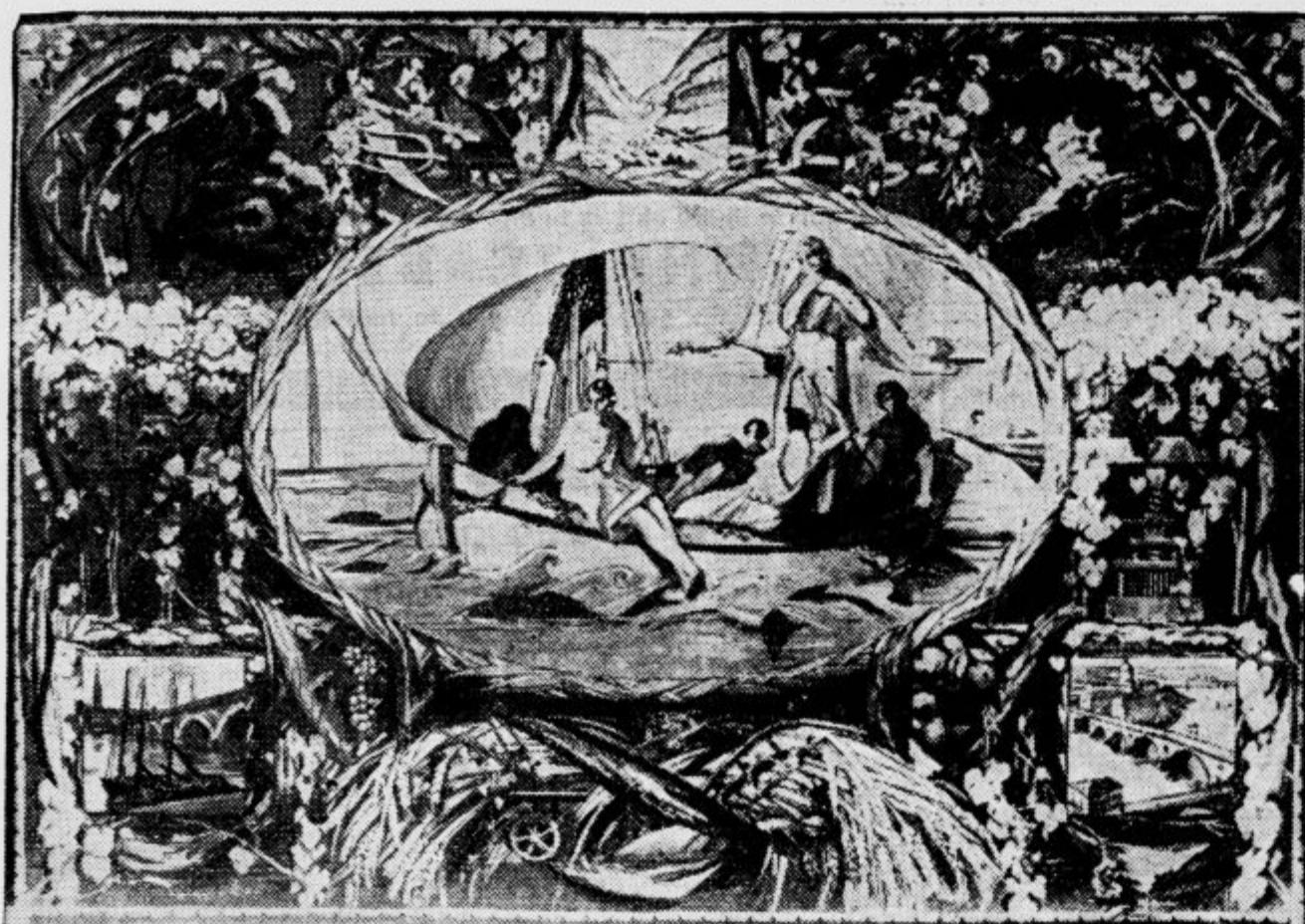
Napredek žen v pridobivanju pravie. Iz Prager Pressec izvemo, da upravljajo v državi Arkansku eno mesto izključno, a drugo povečini ženske. Prebivalce to prav nič ne moti, temveč so z upravo prav zadovoljni. V mestu Washingtonu je bila pri zadnjih volitvah ponovno z večino glasov za mestna načelnika izvoljena ženska, gospa Williams. V mestu Jasperju je mestni načelnik Moore edini moški občinski uradnik, vsa ostala mesta zavzemajo ženske. — Ko so nedavno na Filipinih glasovali, ali naj dober čez 10 let popolno neodvisnost (od Amerike), so se glasovali lahko udeležili tudi ženske. Torej barbare na otokih srednega Tihega oceana ženskam priznavajo enakopravnost, kulturne države, za kakršni se smatra na primer Francija in Jugoslavija.

Redek jubilej je praznovala predsednica Norveške ženske zveze Betsy Kjelsbergova, to je 25-letnica, odkar je bila imenovana za

inspektorja dela. Zaradi svoje izredne sposobnosti za to mesto je prejela neštivočno doktorsko diplomo, nato je imela vodstvo ljudskih knjižnic za vso državo.

Dogodki po širnem svetu

Francoska umetnost za Ameriko

Na svetovni razstavi v Bruslju vzbuja silno pozornost preproga G. L. Laulmesa, namenjena za franc. poslanstvo v Washington.

Heinrich Mann — čsl. državljan

Sloviti nemški pisatelj Heinrich Mann je 1933. ostavil Nemčijo in so mu tu potem odvzeli državljanstvo, ker ni bil po godu hitlerjevskemu režimu, namerava, kakor poročajo iz Prage, zaprositi za češkoslovaško državljanstvo. Obrnil se je na liberalno občino, da bi mu ta podelila domovinsko pravico. Mestni svet bo te dni sklepal o njegovi prošnji.

Oporka na pisemski znamki

Sodišče v Orleansu se je moralo pred kratkim baviti z vprašanjem, če je oporka, ki jo je bil napisal trgovec Charles Rouffet na pisemsko znamko, veljavna ali ne. Izreklo je sodbo, da je testament veljan, čeprav so v začetku obravnavne sodniki bili v hudi dvomih, ali je pokojnik misil resno, ko je napisal oporko na takoj majhen košček papirja.

Po napornem delu — prijeten odmor

Bivši angleški ministrski predsednik Mac Donald je preživel letošnje binkoštne počitnice na svojem posestvu v Lossiemouthu.

ni izdajal ne radovednosti ne veselja, le hudo utrujenost.

Tako nato so se odprla vrata in možak je stopil v sobo. Bil je malo pijan, toda očitno dobre volje. Čeprav se mu je rahlo majala na plešastem temenu, zgornji del telesa je nagibal nekoliko nazaj, brado pa proti vratu, da je bil takšen kakor petelin, ki se hoče s kljunom izpuliti pero na prsih. Njegove male, vodenio višnjeve oči so veselo mežikale in dobrošen na smeh je nekoliko pačil njegov rdeči, nagubani obraz. Pod nosom, ki je bil po neki nesreči malo v stran zavilan, so bili brki, podobni obrnjeni pahljači, ki je od dima porumelen. Rigal je in stopal z negotovimi koraki po sobi. Pod roko je imel steklenico piva in vratovi steklenico so gledali tudi iz obeh žepov suknjiča.

»Ali je tvoja?« je dejala in pokazala z glavo proti deklici.

Možak se je nasmehnih, povesil roko čez stolovo naslonilo, nagnil glavo nazaj, pogledal skozi priprte treplnice na žensko, ki jo je bil s seboj privedel, in potem večkrat hitro pokimal.

Zenska pa je sedla postrani na stol, da je gledala deklici naravnost v obraz. Nekaj časa sta se molče gledali, potem pa je ženska dejala:

»Ali ne boš rekla, dober večer?«

Otrok ni odgovoril. Gledal je neznanko naravnost v oči. Potem mu je zdrsnil pogled po njenem obrazu. Nasledil je občuduoče obstal na kričeče rdečih ustnicah. Ženska se je nestrpno premikala na stolu, skomigala z rameni in si nazadnje segla z roko v lase. Potem se je odsekano zasmehala.

»Puščoba, kaj?... se je vprašajoče obrnila k možu. Ta je vzel med tem dva kozarca iz omare. Eden je bil zdaj že poln, drugega pa je še naljal.

Zenska je mimo gred pogledala otroka, zaprla vrata ter odložila klobuk in plašč. Kakor deklica ne bi bila opazila očeta, je neprestano strmela v neznanico. Ta ženska je morala imeti pet in trideset ali šest in trideset let. Bila je velika in nenevadno suha. Njeni gosti, svetli lasje so bili preveč nažgani in razčesani, da bi

zbujali videz mladosti. Kožo je imela gladko, le pod očmi je bila že uvela. Od obrov ni ostalo dosti več kakor dve črni, ozki črti, treplnice so bile višnjekasto poslikane, usta pa živo rdeče. Obločena je bila v ohlapno svineno blazo in krilo, ki ji je segalo ko majhno.

Možček, ki se je odprtimi ustii naslonil nazaj in prijel prazno steklenico, je prestregel njen pogled. Pomežknil ji je, izpustil steklenico, pomignil z ukriviljnim prstom in jo drugo roko pobožal po kolenu.

Ne da bi bil odgovoril, je potisnil polni kozarec pred žensko.

»Na, piji!« Najprej je pila v hitrih, kratkih požirkih in pri tem dvigala glavo kakor kakšna ptica. Potem je napravila še dolg požirek in položila prazen kozarec na mizo. Možak je izpraznil svojega na dušek in si ga takoj' iznova pozidal na dosedjanjem terenu. Ker vladajo v Quetti strahotne zdravstvene razmere, bodo morda skušali napraviti načrt za popolnoma novo naselbino v bližini potresnega ozemlja.

Dvoboj med možema iste žene

V Budimpešti sta se udarila na sabljegrof Szechenyi in Viktor Stein. Grof Szechenyi je drugi mož žene, ki ji je bil Stein prvi mož. V pravdi za alimento je nastala med njima »vitška« afera, ki se je končala s tem, da sta oba odnesla rane na obrazu in se ločila, ne da bi se pobotala.

Zenska se je oddahnila in še enkrat pogledala otroka. Toda spet se je čutila v zadregi. V otrokovih očeh je bilo nekaj vse preveč vsevedenega. Kakor bi bile uganile vzrok njene navzočnosti in jo zaničevala. Počasi se je nagnila naprej, objela kolena z rokami in se poskušala nasmehniti. Toda ustnice niso hotele ubejati. Mahala je z nogami in vihala prste na njih, da bi skrila svojo zadrego. Zdaj pa je mogla več gledati otroka.

Možček, ki se je odprtimi ustii naslonil nazaj in prijel prazno steklenico, je prestregel njen pogled. Pomežknil ji je, izpustil steklenico, pomignil z ukriviljnim prstom in jo drugo roko pobožal po kolenu.

»Pojd!« je hitro rekel.

Skomignila je spet z rameni, spačila obraz in z glavo pokazala proti otroku.

Prikimal je, da jo razume.

»Pojd spat, Nelly!« je dejal in se ženski nasmehnil.

Otrok je brez besede vstal, potisnil

V Milau se je te dni sestala preliminarna komisija juristov, ki ima nalogu proučiti položaj zaradi incidenta v Ual-Ualu. Na slike vidimo francoska jurista Alberta in Lapradella ter ameriškega jurista Pitmana-Pottecka. Vsi trije zastopajo Abesinijo.

Oproščeni minister

Porotno sodišče v Parizu je pred dnevi izreklo značilno oprostilno razsodbo. Bivši francoski justični minister René Renault se je moral zagovarjati zaradi korupcije. Obtožnica mu je ocitala, da je l. 1926. prejel 50.000 frankov nagrade, ko je dvakrat posredoval za izpustitev velesleparja Staviskoga iz ječe. Intervencija je imela uspeh kljub temu, da je bil Staviski dvakrat odszedal zaradi goljufije. Renault se je zagovarjal, da je prejel 50.000 frankov zaradi posredovanja za izpustitev Staviskoga, ki ga je najel kot avokata. Sodišče je njegov zagovor vzel na znanje in izreklo oprostilno razsodbo.

Šaljapin zopet pojed

Ruski pevec Šaljapin, ki je še pred nekaj tedni hudo bolan ležal v Parizu ter so sploh domovili, že bo ozdravljen, je zdaj popolnoma okrevl. Pokazalo se je, da so na prazno ugibali tisti, ki so napovedovali, da bo Šaljapin v najugodnejšem primeru ozdravljenju izgubil glas. Pevec se je navadno dobro popravil in bo v najkrajšem času pel v Parizu v »Knezu Igorju« in v »Sevilskem brivcu.«

Sovjetska korupcija

Iz Tiflisa poročajo, da je bil odstavljen kot predsednik izvršilnega odbora kavkaskih republik Jenki idze, velik prijatelj in dosedjanji zaupnik diktatorja Stalina. Dokazali so mu razne zlorabe, zaradi katerih so ga izključili tudi iz komunistične stranke

75 letnica Paderewskoga

Lets 6. novembra bo obhajal sloviti poljski klavirski virtuoz Ignac Paderewski 75 letnico svojega rojstva. Osnival se je že odbor poljskih patriotov, ki bo pripravil za to dogodek primerno proslavo umetnika. Glasbene proslave jubileja se bodo udeležili tudi predstavniki francoskega, angleškega in ameriškega glasbenega sveta. Paderewski, ki živi izza smrti svoje žene na svojem švicarskem posestvu v Mogesu, kaže po svojem jubileju zopet kreniti na veliko koncertno turnejo po svetu, na Poljsko pa se ne misli vrnil nikoli več.

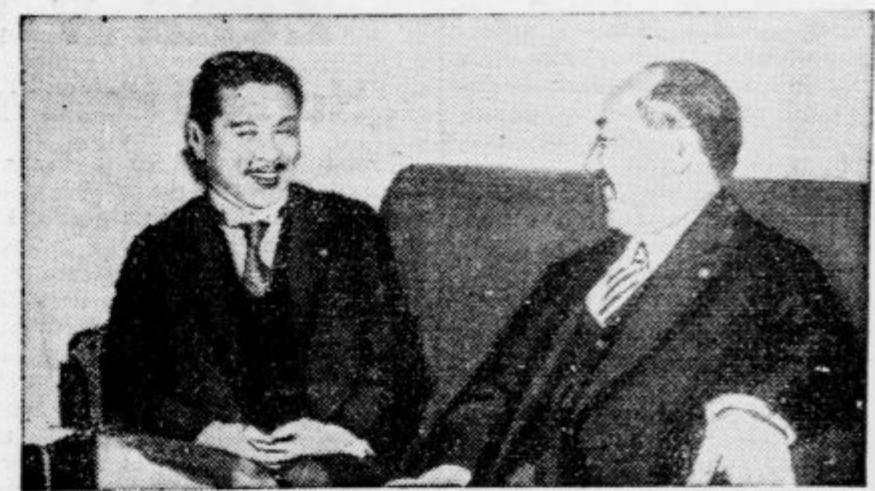
Tragična smrt Kiplingovega junaka

Kakor poročajo iz Bombaja, je pri strašnem potresu v Belučistanu izgubil svoje življenje z dvema otrokom in vnučkom. Beatty, junak slovitega Kiplingovega romana »Kim«. Beatty je bil prej član belučiške policije in nekdanji veliki atlet. Do zadnjega je bil predsednik nekega sportnega kluba v Quetti. Vse njegovo življenje je bilo ena sama nepretrgana veriga romantičnih doživljajev.

Usmrtilitev ruskega Landruja

V Harkovu so usmrtili inženjerja Mališeva, ruskega Landruja. Dosegel je žalosten rekord s tem, da je umoril 20 žensk. Prijeti so ga v trenutku, ko si je po nekem umoru brisal kri s čevljev. Moril je žrtve na isti način kakor marsejski Landru, le s to razliko, da je bil mnogo brutalnejši in tudi previdnejši, ko je odstranjeval znake svojih zločinstev.

Japonsko-kitajski odnosi

Novi kitajski poslanik v Tokiju Cang Sopin v razgovoru z japonskim zunanjim ministrom Hiroto.

njenega grdega telesa in pohabljenih udov.

»Ali si je vesela? je dejala ženska in pohablila na eno koleno, da bi bila otroku bliže.

Deklica je strmela v lutkin obraz, kar bi bila nekam utenila. Pritisnila si je neokusno igračo na prsi, zaprla oči in jo začela oprezzo pozibavati.

»Ali si je vesela?« je ponovila ženska.

Otrok je odprl oči in prikmal.

»Tako je prav, Nelly. Všeč mi je, da si je vesela. Zdaj pa pojdi spati...«

Deklica se je spet obrnila, da bi šla.

Pri pragu pa je obstala in se ozrla. Pogledala je žensko, dvignila obraz in nasložila ustnice. S tako čudnim nasmeškom se je tukla še enkrat sklonila k njiju in jo poljubila. Deklica se ni zganila. Nekaj časa sta se molče gledali. Potem pa je ženska iznenada objela otroka. Pritisnila si ga je na prsi in ga začela hitro in strastno poljubljati. Potem ga je spet prav tako iznenada spustila.

Zgoraj v izbi je ležal otrok in lutko je imel zraven sebe na blazini. Dolgo se je pogovarjal z njo in jo božal s konci prstov.

Spodaj v izbi je glasno govorila ženska in vmes se je slišal hriпavi smeh moškega.

Toda otrok tega ni slišal. Blaženo je zaspal.

(B. R.)

Sportna nedelja

Slab uspeh olimpijskega dne

Zelo pičel obisk na včerajšnjih olimpijskih prireditvah — Spored ni bil srečno sestavljen

Ljubljana, 16. junija.
V nedeljskem »Jutru« smo v sportni rubriki objavili članek pod naslovom »Denar za olimpijado«, v katerem smo opisali, kako se drugi narodi pripravljajo, da bodo zbrali dovolj sredstev za udeležbo na olimpijadi v Berlinu. Lahko rečemo, da sodelujejo pri tem važnem pripravljalnem delu vsi sloji narodov, ker se zavedajo, kaj potmeni za posamezne narode udeležba na tej veliki prireditvi. Tudi mi smo se začeli pripravljati, toda vprašati je treba — kako. Tri dni smo določili kot olimpijske dneve. Menili smo, da bodo ti trije dnevi v resnici v znamenju naših priprav za olimpijado, da se bo že na zunaj video, da imamo v resnici najresnejšo voljo, ki nas bo postavila v isto vrsto z drugimi narodi, ki hodojo v Berlinu ne samo po kvantiteti, temveč tudi po kvaliteti dosegči častne uspehe. Toda vsega tegu ni bilo. Kakor se moraš pri drugih evropskih pogodbah po cestah le s težavo izogniti prodajalcem in prodajalkam raznih znakov, tako si včeraj le s težavo dobil kak olimpijski znak. In ta prodaja bi gotovo prinesla olimpijskemu fondu precejšnjo vsto, ako bi bila dobro organizirana.

Pa tudi posamezne prireditve nikdar niso dosegli svojega namena. Poset je bil povsod zelo pičel. Temu pa se ne smemo čuditi. Program gotovo ni bil isestavljen tako, da bi privabil občinstvo. Sestavl se je gotovo po znanem izreku »ut aliiquid fuisse videatur«. Menimo, da bi se morali v zadnjih letih gotovo toliko naučiti, da bi mogli sestaviti spored, ki bi ugajal občinstvo. Finančni efekt naših olimpijskih prireditiv bo zelo malenkosten in ne bo sluhil nam v čast.

V naslednjem poročila o posameznih prireditvah.

Olimpijska akademija

Sobotna olimpijska akademija na letnem telovadništu Sokola v Tivoliju ni dosegla svojega namena. Olimpijski odbor je menda hotel pokazati vse sportne panege in narediti prireditve zanimivo, vendar se mu to ni posrečilo. Od sportnikov bi človek pričakoval, da so točni akademija pa se je začela s polnino zamudo, kar je maloštivalno občinstvo precej vzenovalo. Olimpijski tečaj je treba v prvi vrsti sportne organizacije, ki niso za važnost olimpijskega dne izkoristili prav nobenega razumevanja. Olimpijski dan je pač najboljša propaganda za sport in zato bi morale klubi postaviti svoje najboljše atlete. Manjši pa so pač najboljši in je gledalec, ki sicer ne obiskuje sportnih prireditiv, nehotič dobil vtip, da naš sport še ni zrel za olimpijado. Zlasti se to je opazilo pri lahkoatletskih tekakah. V teku na 100 metrov je od znanih tekmovalcev nastopil edino Šodnik, ki je seveda zmagal z velikanskim naskokom. Niti eden od ostalih ni dosegel časa izpod 12 sek., kar je neopričljivo, ko vemo, da imajo naši klub precej tekačev, ki gladko tečejo izpod 12. Isto je bilo na 1500 m. Tudi tu je znagovalec znatno nadkrijeval sotekmovalce, ki so nudili vtip komodini sprejavljencev, ne pa tekmovalcev. Lahkoatletske točke bi dosegli svoj namen le, ako bi nastopili popolnoma izenačeni atleti, ki bi pokazali napeto borbo od starta do cilja. Nekateri točki so bile predlogi in so postale dolgočasne, kakor n. pr. single gospodov pri tabeli tenisu. Zadostoval bi popolnoma en set. Vseč cast dvigalcem uteži. Dvigniti 100 kg ni malenkost, vendar bi bilo boljše, da bi prenehali, preden so se utrudili in niso več zmogli potega. Pri rokoborbi je ugajal par bantam kategorije, ki je pokazal kopico prijemov, dočim se par, ki je nastopil v srednji kategoriji, ni prav zavedal, da bi moral pokazati ekshibiciono borbo. Ostale točke so zadovoljile. Borba s floretom je bila lepa, isto tudi stafetni tekci. Najbolj so zadovoljili Sokoli, ki so prav za prav edini razumeli smoter olimpijske akademije. Postavili so najboljše telovadce in telovadkinje z zelo posredno izbranimi vajami. Nastop osmih članic v prostih vajah s kiji je žel splošno odobravanje, najbolj pa je navdušila vzderna vrsta ljubljanskega Sokola na drogu, ki je izjavala najtežje prvine z najrazlikejšimi varijacijami odsoka. Ako bi klub vzel prireditve tako resno kakor Šodnik, bi bil uspeh siguren.

Olimpijska akademija je obsegala 14 točk. S spremjevanjem klariv je najprej skupina osmih Sokolik lepo in skladno izvajala rajačanje s kiji. V naslednji točki, teknu na 100 m, je zmagal Šodnik (Ilirija) v dobrem času 11.3. Sablja Ilirije Mandeljc in Pengov sta nudila res vzorno borbo v floretu na 8 točk. Zmagal je Pengov s 5:3. V grško-rimski rokoborbi sta nastopila dva para. Oba borbi sta bili neodločeni. Telovadba na drogu je izpolnila 5. točko sporeda. Sedem Sokolov je pokazalo vsak po dve kratki, toda težki vaji, ki so dokazale, da nam je častno mesto v telovadnem svetu še vedno sigurno. Sledil je double gospodov v tabeli tenisu. Oba para so tvorili znani igralci, ki pa jih je menda razsvetljava ovirala, da niso pokazali tega, kar znajo. Izenačeno borbo je nudil damski tek na 80 m, kjer so nastopile tekmovalke Ilirije in Jadrana. Tesno je zmagal Bernikova pred Omanovo s časom 11.3. Boks sta pokazala dva člena Slovana. Borbe je trajala 3 kroge in se je končala neodločeno. V dvigaju uteži so nastopili 3 atleti Ilirije. V sledenem teku na 1500 m je z velikim naskokom zmagal Djinovski (Primorje) v 4:42.5. Tekmovalo je 5 tekačev. Za njimi so nastopile Sokolice na bradij, ki so pokazale prav čedne vaje. Sledil je tabeli teniski singli med Hermežanom Marinkom in Ilijanom Žijo. Menda je bilo določeno, da morata dobiti po en set in je zato igra, čeprav tehnično dobra, postala dolgočasna. Zadnji dve točki sta bili damska stafeta 4x75 m in moška 4x100 m. V prvi je zmagal Ilirija pred Jadrano s 43:9, v drugi pa Primorje pred Ilirijo s 48:2 sek.

ASK Primorje (Nogometna sekcija). Danes ob 21. seji sekcijškega odbora pri Rebecu Zaradi važnosti dnevnega reda pološtivalno.

Tenisa sploh ni bilo

V nedeljskem sporedu olimpijskega dne je bil med drugim tudi tenis. Kdo je prišel gledati naše najboljše igrače, kakor je bilo najavljeno, se je pošteno urezal. Na teniških prostorih ni bilo nikogar — ne igralcev, ne gledalcev. Drugo bi bilo zaradi prvega opravljivo, je pa zelo žalostno. Gotovi ljudje pravijo, da je tenis gospodska igra, v Ljubljani bo menda že tako, ko teniški igrači sami ne kažejo nobenega razumevanja za sport. Ako so tudi v drugih krajih vzel olimpijski dan s strani, bi bilo boljše v stvari koristnejše, da tenisa sploh ne bi vstavili v spored olimpijskega dne. Hvala lepa za tak sport.

Ilirija : Jadran

7:2 (2:2)

V okviru olimpijskih prireditiv sta odigrali določene na »g.« Šodnik in Jadrana. Šodnik je zelo dobro pripravljen, kar je vključno z vsem točkami sporeda. Šodniška zbornica sta bila ločena in sta poslovala točno. Za kolektorje je imel vodstvo g. Batko. Fran, za motocikliste g. Cigler in Rupen.

Kolesarji so otvorili s pozdravnim krogom, kjer je nastopilo 24 tekmovalcev, takoj za tem je pričeli ostali spored.

Novinci (3 krogi — 10 tekmovalcev) 1. Bricej (Ljubljana) 2:05 2 pet, 2. Corman (Sava) 2:05 3 pet, 3. Kodrič (Zarja) 2:06.

Juniorji so v dveh skupinah po 8 odnosno 7 tekmovali v dveh krogih in so zmagovalci nastopili kasneje v finalu.

Glavna skupina — seniorji (pet krogov) nastopilo 9 tekmovalcev. 1. Kašč (Hermes) 3:41, 2. Stirm (Primorje) 3:41 1 pet, 3. Oblak (Primorje) 3:41 2 pet.

Juniorji finale (trije krogi — 6 tekmovalcev). 1. Lavrh 2:25, 2. Hamberger 2:26, 3. Klopčič (vsi Hermes) 2:26 2 pet.

Zadnja točka kolesarskih dirk je bila izločevalna dirka, kjer so morali prevzeti tekmovalci enako število krogov, kolikor je bilo nastopajočih. Po vsakem prevoženem krogu je zadnji izpadel in so se končno plasirali za finale trije, ki so v končni borbi dosegli prvo mesto Oblak (Primorje), drugo Hamberger (Hermes), tretje Gartner (Ljubljana).

Po približno četrtnem odmoru so nastopili motociklisti, ki jih je uvodoma po startnih številkah predstavil publici g. Cigler in poudaril, da žal ne nastopajo naši najboljši, ker so deloma blezirani, deloma zaradi pokvarjenih motorjev zadrlani. Naštrel je tudi podparjen darila.

Sportni motorji do 500 ccm. Tekmovalci so vozili 7 krogov in so vse brez nezgod dosegli cilj. 1. Poljšak (Hermes) 3:09, II. Sevnig Stane (Hermes) 3:12. III. Prešeren (Hermes) 3:16.

Turistični motorji do 350 ccm (7 krogov — 3 tekmovalci). Cilj je dosegel le Sevnig Vital (Hermes) 3:42, ki je sicer po 3 krogu padel, vendar se je takoj pobral in vozil dalje. Drugi Klančnik (Hermes) je zaradi defekta motorja odstopil po približno 4 krogih, tretji Kodrič (Hermes) pa že po prvem krogu.

Finale med zmagovalcema občnih skupin (5 krogov). 1. Poljšak (Hermes) 2:15. 2. Sevnig Stane (H.), ki je vozil namestu Šodnika, ker je temu odpovedal motor.

Ob zaključku dirk so razdelili nagrade in so dobiti: Poljšak srebrni pokal, ki ga je poklonil znani dirkač Ilirija Janko Šiška, brata Sevniga vsak po eno brušeno ogledalo (dar tvrdke Spectrum) in Prešeren, ki je zmagal v tolažniški dirki — zlatno perlo (dar tvrdke A. Prelog).

Škoda, da niso nastopili naši najboljši dirkači, prireditve bi bila mnogo bolj zanimiva in tudi olimpijski blagajni bi več končali.

Sodil je dobro in objektivno g. Žitnik

Kolesarji in motociklisti

Popoldanski program prireditiv olimpijskega dneva so izpopolnile kolesarske in motociklistične dirke na dirkališču Hermesa. Pričele so se v približno četrtnu zamudo.

Igra je bila večinoma otvorjena. Gutila se je rahla premoč Ilirije, ki je tudi številno prišla do izraza. Družina Jadranja je nova, njeni igrači pa so že povsem iztebani in rutinirani. S primej v treningom bodo v aratku odpravile še nekatere nedostatke, ki jim trenutno one močno dosegati pozitivne rezultate in ki se izražajo predvsem v prepočarsi igri napada. Previsoki kombinaciji in nedostatnosti pred nasprotnikovim golom. Več močnih tekem pa bo Jadranova družina poleg Ilirije glavni predstavnik našega hrenzinskoga sporta.

Sočit je dobro in objektivno g. Žitnik

Belo-rdeči : črno-beli 3:1 (0:1)

V okviru prireditiv za Olimpijski dan je nogometni podstav določil dve moštvi, ki sta zaigrali v postavah:

Belo-rdeči: Herman—Svetec (oba Ilirija), Hassl—Sinkovec (oba Primorje), Sočan, Luce (oba Ilirija), Katajavič (Grafika), Erman (Reka), Grimalt, Lah (oba Ilirija), Jež (Reka); v drugem polčasu je igral naša Šodnik.

Crno-beli: Starc (Primorje)—Klingenstein (Mars), Jug—Zemljak (oba Primorje), Košenina (Hermes), Zavrl—Janežič (oba Primorje), Brodnik (Hermes), Princič (Rapid), Uršič, Celebič (oba Primorje).

Ti enačstori sta spočetka na močnem soncu igrali precej medno in pohlevno.

Z ene strani se nekateri vidom ni ljubil,

nekateri pa, v prvi vrsti novinci v močnejšem moštvu, se niso takoj znašli. Sele po pretekli dobre pol ure, ko so črno-beli prvič v postavo, je začelo v tekmu malo več borbenosti in zagrizenosti: ambicija se je prebudila in tekma je spletala v svoj pravtiči. Vzpostala je borbeno in zanimivejsko.

Prvi polčas je potekel v znamenju rahle premoč črno-beli. Vsekakor se je valilo več napadov v polje belo-rdečih kot obravnavo, in je bil Herman precej zaposlen.

Vendar je bil njegov napadni kos, razen eni, v kateri je ustvaril Janežič. V 12. min. drugega polčasa pa je imel pred seboj napadno vrsto, ki se mu je sicer približala, pa ni imela strelnca. Tako sta sliš mostvi v polčasu z enim golom v prid črno-beli.

Druga polovica igre je razvila obratno sliko. Ne samo to, belo-rdeči napad se je zelo razigral in se kar vsidal v nasprotnikovo polovico, tako da je imel v prvi delu igre nekaj lepih šans, so ih pričeli v drugem polčasu najmanj pol tucata kar takih, da je iz vsake dišalo po golu.

Trikrat je uspel, preden so ostale počasiči. Sledil je zelo razsvetljava ovirala, da niso pokazali tega, kar znajo. Izenačeno borbo je nudil damski tek na 80 m, kjer so nastopile tekmovalke Ilirije in Jadrana.

Tesno je zmagal Bernikova pred Omanovo s časom 11.3. Boks sta pokazala dva člena Slovana. Borbe je trajala 3 kroge in se je končala neodločeno. V dvigaju uteži so nastopili 3 atleti Ilirije.

V sledenem teku na 1500 m je z velikim naskokom zmagal Djinovski (Primorje) v 4:42.5. Tekmovalo je 5 tekačev. Za njimi so nastopile Sokolice na bradij, ki so pokazale prav čedne vaje. Sledil je tabeli teniski singli med Hermežanom Marinkom in Ilijanom Žijo. Menda je bilo določeno, da morata dobiti po en set in je zato igra, čeprav tehnično dobra, postala dolgočasna.

Zadnji dve točki sta bili damska stafeta 4x75 m in moška 4x100 m. V prvi je zmagal Ilirija pred Jadrano s 43:9, v drugi pa Primorje pred Ilirijo s 48:2 sek.

ASK Primorje (Nogometna sekcija). Danes ob 21. seji sekcijškega odbora pri Rebecu Zaradi važnosti dnevnega reda pološtivalno.

vendar so navijači z velikim zanimanjem sledili vsem točkam sporeda. Šodniška zbornica sta bila ločena in sta poslovala točno. Za kolektorje je imel vodstvo g. Batko. Fran, za motocikliste g. Cigler in Rupen.

Kolesarji so otvorili s pozdravnim krogom, kjer je nastopilo 24 tekmovalcev, takoj za tem je pričeli ostali spored.

Novinci (3 krogi — 10 tekmovalcev) 1. Bricej (Ljubljana) 2:05 2 pet, 2. Corman (Sava) 2:05 3 pet, 3. Kodrič (Zarja) 2:06.

V izložilnem teku na 400 m so se plasirali za finale Pražana Novotny in Fischer, za Beograd pa Bančič in Nikhazi, dočim so Rumuni izpadli.

Rezultati prvega dne so bili:

Tok 100 m: 1. Bauer (B) 10.7, 2. Covaci (Bu) 10.8, 3. Stevanović (B) 11.4, 4. Fischer (P) 11.2, 5. Cracić (Bu).

Met disk: 1. Knoutek (P) 44.57, 2. Haleta (Bu) 43.23, 3. Kleut (B) 42.80, 4. Vanoušek (P) 42.74, 5. Marian (Bu) 39.87, 6. Bojović (B) 37.62.

V izložilnem teku na 400 m so se plasirali za finale Pražana Novotny in Fischer, za Beograd pa Bančič in Nikhazi, dočim so Rumuni izpadli.

Skok v višino: 1. Kratky (P) 1.82, 2. Češpiva (P) 1.77, 3. Telesko (B) 1.72, 4. Mor (B) 1.66.

Tek 1500 m: Pri tej točki je začelo nekoliko deževati, kar pa ni oviral zanimanja tekmovalja. 1. Hajek (P) 4:05.5, 2. Manea (Bu) 4:07 (boljše od rumunskega rekorda), 3. inž. Hron (P), 4. Lapusni (Bu). Naša tekača Goršek in Deči sta pripeljala pot pet

TEDEN DNI FILMA

Karola Höhnova v Ufinem filmu »Njegova Visokost gospod Müller«

Dorothea Wieckova v ameriškem filmu „Uspavanki“

Paramountov film »Uspavanka« je prvi ameriški film nemške zveznicne Dorothee Wieckove, o katere nadarjenosti ne pojejo slave samo njeni rojaki, temveč tudi drugi poznavci filmskih umetnosti. Vsebina »Uspavanke« je povzeta po drami z istim imenom, ki jo je napisal španski pisatelj Martinez Sierra. Za film je znova predelal sloviti ameriški pisatelj Marc Connelly. Glasbene kompozicije v »Uspavanki« so delo Franka Harlinga, španske skladateljice Francisca Valleja in španskega profesorja na vsečilišču Columbiji Irvinga. Originalna španska cerkvena pesni sta sestavila dominikanec Olsen in monsignore Peckles. Večakor zanimiv film ima tole vsebine.

tako kratka kočitev spravi Johano v krizo. Njene samostanske sestre ji morajo reči, da je njena velika ljubezen do Terezre sebična.

Johana se bori sama s seboj in zmaga. Zgodi se, kako se mora zgoditi. Tereza je našla v svetu ljubezen in se bo poročila. Dobrih samostanskih sester ne bo pozabila, a pomenile bodo zanje le preteklost.

»Uspavanka«, ki je resno filmsko delo, je naletela v Ameriki zlasti zaradi izvrstne igre Dorothee Wieckove na veliko navdušenje. Prav tako pozneje v Nemčiji, kjer so listi naglašali, da je nemška zveznica osvojila Ameriko. Film se bo predvajal tudi v Ljubljani.

Nemka Dorothea Wieckova v Paramountovem filmu »Uspavanki«, ki je njen prvi ameriški film

Španski tipi v Paramountovem filmu »Uspavanki«

Španska vas. Požrtvalno pazi deklica Johana na svojih šest bratov in sester, ki so brez matere. Ko doseže njena sestra Kristina toliko let, da lahko pazi na majše bratce in sestre, odide Johana v samostan.

Samostanski mister. Edini posvetni obiskovalec sester v samostanu je star vaški zdravnik. Smil si mu Johana. Ko je neko položil dete na samostanski prag, najde zdravnik možnost, da bodo najdenko vzgajale nune. Zdravnik je hotel morda s tem dati Johani nadomestka za njene oddaljene sestre in bratce.

Za sestro Johano se začne s prihodom male Tereze novo življenje. Tereza ji je kakor hčerka. Potečejo leta in Tereza dočasa v mladenčku. Johana bi rada videla da bi tudi Tereza postala nuna.

Nekoč — Tereza slavi 17. rojstni dan — pride stari zdravnik, da povede Terezino v svet. Izostala naj bi le en dan, že

Neke noči se je zgodilo...

Ze naslov nam pove, da je vsebina tega filma prepletena z romantiko. Glavni vlogi igra znana zvezdnica Clark Gable in lepa Claudette Colbertova. O Clarku Gableju pravijo, da je v tem filmu podal eno izmed svojih najbolj posrečenih vlog. Filmu ne manjka duhovitosti in zapletkov, ki vežejo gledalca, da ga do konca gleda zanimanjem.

Peter Warne, brezposeln novinar, ki ga igra Clark Gable, potuje z avtobusom iz Miami v Newyork in spozna med potjo Ellie Andrewsovo (Claudette Colbertova), bogato dedično, ki potuje incognito v Newyork, da se sestane s Kingom Westleyem, s katerim se je nedavno poročila. Njen oče se protivi tej ženitvi in je razpisal 10.000 dolarjev nagrade tistemu, ki izsledi njegovno hkratno.

Novinarja Warnea zabavajo zadrege mladeži, pa jih zato povod pomaga, dasi je sicer grob nasproti njej. Svojemu bivšemu glavnemu urednišku javi med tem, da ve za bivališče bogate dedične.

Avtobus ne more potovati dalje, ker je voda odnesla most. Warne in Ellie je dečarnih rezlogov prenoči v isti sobi, prijavljena kot mož in žena. Čez sredo sobe si postavita špansko steno.

Neki sotopnik spozna Ellie in zagrozi Warneju, da bo vse javil njenemu očetu in tako dobil nagrado. Warne pa se dela pred njim gangsterja in ga tako prestresa, da mož pribegne. Ko pa Warne tudi sam vidi, da je Ellie zmerom bolj v nevarnosti, da jo spoznava, zapusti z avtobusom, da bi ju vozili dalje. Pa nimata sreče. Naletita na nekega kraljicev, ki ju popelje k poti, a jima potem hoče ukrasti prtljago. Warne ga zgrabi

in mu odvzame avto. Zadnjo noč prebijeta v avtu. Warne je že zaljubljen v Ellie, a ona še bolj v njega. Kljub temu temu je Warne hladen, ker je Ellie poročena. Ponoči, ko Ellie še spí, odpotuje v Newyork, proda svojemu bivšemu šefu skrivnost Ellienega bega za 1000 dolarjev in se vrne.

Ker Ellie misli, da je Warne pogbenil od nje, telefonira očetu, naj se pripelje po njo. Oče res pride obenem z njenim možem Kingom Westleyjem. Warne ju vidi, pa misli, da se je Ellie z njimi šamilia. Ellien oče se medtem spozna z Warnejem, vidi, da je pošten človek in nagovori hčerkco, da zapusti Westleyja. Tega ji ni treba dvakrat reči in Ellie odide naposred na ženitovanjsko potovanje z Warneyem.

Film s tako prijazno, lahko zgodbo bo imel gotovo tudi v Ljubljani, kjer se bo v kratkem dajal, dovolj interesentov.

Käthe Goldova in Willy Fritsch v Ufinem vefilmu »Amfiftrion«

Iz akvaristove torbe o zajedalkah in ribjem zarodu

V polnem razkošju je priroda; svetloba in topota sta jo izpremneni v raj. Živiljenje na kopnem in v vodah se je že pomladilo in kjerkoli gledamo vodno gladino, se nam kažejo skupine ribic, ki pripadajo po večini rodu krapcovcev. Voda je zlasti v pitkih bajerjih zelo topla in poraja poleg mnogih ter s prostimi očmi še vidnih račičev in mnogih ličink, ki so vsi ribam hrana, tudi mnogo ribam nevarne golazni.

Krapne uši (argulus foliaceus) so v stojicah vodnih pravcate nadloga. Velikim ribam sicer ne škodujejo, bolj majhne, šest do 10 cm dolge ribice so pa silno vznemirjene, če se zasidra uš kjerkoli na telesu. Na ribi jo opazimo kot ovalno, 3 do 5 mm dolgo, proti sredini malo vzboceno sivkastobeloto ali zelenkasto ploščo. Spredaj opazimo velike črne oči, po katerih je dobila svoje latinsko ime. Ob straneh so pa tenke nožice, s katerimi se zasidra na ribah. Če je uš sita, se nam vidi sredina ovalnega trupa temna, ker se čeva polna. To nadležno žival prenesemo v akvarij k rastlinam ali pa s kako ribo. Ko vjame ribico z mrežo iz akvarija, se drži krapna uš zelo rahlo. Lahko jo snemamo s pinceto ali pa s prsti. Če denemo ribo za nekaj sekund v triodstotno solno raztopino, se uš loči od ribe, ker je trenutno omamljena. Hitro zjamemo ribo in jo denemo nazaj v akvarij, sicer se krapna uš takoj spet zasidra na njej. Prav majhne ribe se vležejo na stran in plavajo pod gladino, v splošnom pa omržajo vse ribe, če je nekaj uši v akvariju.

O intioftiriju, ki nastopa v obliki belkastih, prav majhnih kroglic, smo že pisali. Zelo neprjetne so ribje pijavke (Piscicola geometra), ki sicer ne tiče zmerom na ribah, ki pa majhne ribe ugonobe, ker jim sesajo kri. Pijavka se črvito zasidra in če bi jo odtrgali, bi ranili ribo. Podobna je gojenici prednjači. Riba vzamemo za trenutek iz vode, s čopicom pa, ki smo ga namočili v petodostotni solni raztopini, namažemo mesto, kjer se pijavka drži. Ce ne izpusti takoj, denemo ribo spet nazaj (procedura ne sme trajati več kakor 5 do 10 sekund), da se pomiri. Če se ni izpustila, ponovimo po pretekli ene ure lečenje, nato pa pijavka navadno izpusti. Namesto soli vzamemo lahko tudi hipermangan.

Omenjene živali se v naših vodah glavne vrnjanje zajedalo. Redkeje je videti na kaki manjši ribi glivice v obliku belih vataških lis. Večje ribe pa, ki jih je ranila kaka paroprica, se nazejo zlasti v stojčinskih vodah takoj zaprolegnj, ki se polagoma širijo. Ribe lečimo v kopeli hipermanganom, ki jo priporoča tudi dr. Hofer. V splošnom moramo primiti, da so raztopine, ki jih navaja dr. Hofer, za odrasle bolj ali manj odporne ribe, ki prenesu tudi malo dolgorajneje kopeli. Manjše in nežne ribice pa kopeli često ugonobe.

Silno nadležen postane v akvarijih rjavni, pri zeleni trdoživ, ker je nevaren ribejmu zaradi pa tudi račičem (bolham), ki jih dajemo ribam. Ce ogre trdoživ s svojimi lovki majhno, pol do enega centimetra dolgo ribico, ta pogine, a bolje padajo mrtev na dno. Zanimivo je, da ni živalce, ki bi prišla trdoživu do živega. Ako se ga dozadake kaka riba z gobčkom, ga takoj izpusti, in na brzih gibih ustnic spoznamo, da so lovke, ki so na gornjem robu kratek stebličku podobnega trupa, gobček ozgale.

Se dve vrsti živali imamo, ki se jih naše ne dotaknemo; to so водne pršice, izmed katerih si navadno izberemo rdeče živalce.

ki ležejo kakor majhne kroglice po dnu, in planari, ploščati, pijavkam podobni črvički, ki izločajo neko jedko tekočino.

Razen vrnjanj ima pa vsaka na prostem živeča riba notranje zajedalke, zaradi cesar ni točen izrek »Zdrav kakor ribak«, zakaj ti paraziti škodujejo v manjši ali večji meri ribam. Samo ribe, ki so se rodile v zdravih akvarijih, in ribice v prostih vodah, ki so se pravkar izlegle, so proste zajedalke.

Ljubiteljem, ki razpolagajo z nekaj akvarji, je priporočati, da si naloži iz raznih vod letosnje mladiče, ki jih v začetku brez drobnogleda ne moremo določiti. 5 do 8 mm dolge ribice, kakor zelenike, pegunce, pišanice, rdečokice, rdečeperke, kleni, kleinci, blistavci in platnice, so si zelo slične in šele, ko so 1½ do 2 cm dolge, se začno pojavljati izvestni vrstni znaki. To vse je vredno studija, ob enem je pa opazovanje tudi zelo zabavno in poučno.

Primorske vesti

Beda na Goriškem

Čeprav smo že skoraj sredi poletja in je dobro precejšnje število ljudi sezonsko delo, še večje pa zaslugek na vročih teh vzhodnih Afrike, vendar beda na Goriškem še vedno narašča, kakor izhaja to celo iz objavljenih uradnih podatkov.

Tako je bilo meseca aprila na Goriškem popolnoma nezaposlenih 4500 ljudi. Mezde knečkih delavcev so se znašale približno za liro na dan. Na drugi strani so porasle cene mesu, olju, masti, kavi, moki, rizu in vinu. V Gorici je indeks življenskih potrebščin skočil od 66.08 na 66.38 točke. Glede na tak položaj se je znatno znižal konsum, zlasti mesa in mlečnih izdelkov.

Pri vsej revščini je na drugi strani, posredno razumljivo — porast konzum vina. Gleda na sezonsko delo je nekaj slovenskih krasilcev, ki se zavlekajo do pozne večerne ure. Delavec na oklevlju ostati na delu, ker bi bil rad zaslužil nekaj lir. K nesreči so se istega večera oglašili na njegovem stanovanju policijski agenti, da ugotovijo, ali je res že doma. Ko ga niso našli, so odšli in sklenili pripraviti ga sodišču. Ponoči je prispeval Gaspard domov in izvedel, kaj se je zgodilo. Še isto uro je odhite na policijsko stražnico, da bi agentom razložil, zakaj ga ni bil domov. Agent Infantini pa ga je sprejel zelo grobo, mu ni pustil do besede, ga oklopljal in hotel vreči skozi vrata. Nesreča je se tedaj razburil in dvignil stolico, da bi se branil. Tedaj sta ga popadla dva policijska stražnici, ga obvladala in spravila v zapor. Naslednje dni so ga izročili sodelovalci.

Kriva

Pred nekaj meseci je bil antifašist 34 let star delavec Gaspard postavljen pod posebno politično nadzorstvo. Po odredbi prefekture v času od 20. zvečer do 6. zjutraj ni smel zapustiti svojega stanovanja, enako ni smel v javne lokale in se je moral ravnatiti se po drugih takih predpisih. 25. aprila t. l. pa je — bil je na vso nesrečo še brezposeben — nenadoma dobil neko delo, ki pa se je zavleklo do pozne večerne ure. Delavec na oklevlju ostati na delu, ker bi bil rad zaslužil nekaj lir. K nesreči so se istega večera oglašili na njegovem stanovanju policijski agenti, da ugotovijo, ali je res že doma. Ko ga niso našli, so odšli in sklenili pripraviti ga sodišču. Ponoči je prispeval Gaspard domov in izvedel, kaj se je zgodilo. Še isto uro je odhite na policijsko stražnico, da bi agentom razložil, zakaj ga ni bil domov. Agent Infantini pa ga je sprejel zelo grobo, mu ni pustil do besede, ga oklopljal in hotel vreči skozi vrata. Nesreča je se tedaj razburil in dvignil stolico, da bi se branil. Tedaj sta ga popadla dva policijska stražnici, ga obvladala in spravila v zapor. Naslednje dni so ga izročili sodelovalci.

Pozar. V Boeve bo letos v počitniškem času taboril oddelek 1082. fašistične baliske legije iz Gorice. Starši bodo morali za otroke plačevati po 100 lir na mesec. Otroci pa bodo ves čas zaposleni, predvsem v vežbanju v oružju.

Huda nesreča. V Grgaru se je pripravila preteklo soboto huda nesreča dvema dečkom, 13-letnemu Francetu Bačarju in 9-letnemu Josipu Klajnšku, ki sta našla nekje na gmajni tubo želatine in hotelu dograjeno, kaj je v cevi. Obdelovala sta jo s kamnom tako dolgo, da je eksplodirala. Dobjala sta hude poškodbe po obrazu in ostalem telesu, tako da so ju moralne preprečili v goriško bolnico, kjer se mlajši izmed njih boril s smrtno.

Pozar. V Venetu pri Ročinju je nastal na binkoštni ponedeljek požar v hiši knečkega posestnika Josipa Zigona. Na pomoci so priheli poleg domačih celo goriški gasilci, vendar je ogenj malone uničil vse poslopje. Škoda znaša 10.000 lir in ni bila krata z zavarovalnico.

Prostovolci iz Istre. Med istrskimi fašistimi se je našlo desleje le bore malo prostovoljev, ki bi se prijavili za vojaško ekspedicijo proti Abesiniji. Zaradi tega so že pred mesecem dini sprožili akcijo med vsečiliščniki, ki so člani fašističnih akademskih skupin, da bi se priglasili za prostovolje. Pred dnevi so vsečiliščniki, ki bi bivali v Pazinu na nekem svojem sestanku sklenili, da pojdejo korporativno v vzhodno Afriko. Njihovemu vzgledu je sledilo še več vsečiliščnikov iz Pule in drugih istrskih mest. Ko se je na binkoštno nedelje italijanski kralj mudil v Kopru, je vodja istrskih fašističnih vsečiliščnikov prijavil poslancu. Vprašanje je, ali jih bodo vojaške oblasti dejansko poslale v vzhodno Afriko.

Pred sodiščem v Juncuhenu v Južni Tirolski se je vršil v soboto 1. junija proces proti 26-letnemu Alojziju Samsi, domačemu Šembji pri Knežaku, ki je tam zbežal čez mejo v Avstrijo. V kontumaciji je bil obsojen na tri mesece zapora in 2000 lir denarne kazni.

Strokovni večerni tečaji v St. Petru na Krasu. Poročali smo že ponovno, pod kasknimi pretvzemi se v Juliji Krajinji izvaja asimilacijska politika in praksa. Pokažali smo pri tem tudi na razne kmetijske in obrtne tečaje, ki imajo menda povsod drugod resni strokovni značaj in namen. Tak kmetijski in gospodinjski večerni tečaji so imeli tudi v St. Petru na Krasu in pred kratkim so ga slovensko zaključili. Tečaj se je vršil pod nadzorstvom krajinskih fašističnih faktorjev, zlasti pa podestata Migliorettija. Zato je tudi razumljivo, da se ga je v obeh ločenih oddelkih, kmetijskih in gospodinjskih, udeležilo sorazmerno mnogo ljudi, skupno 96 fantov in deklez iz vse obširne Šentpetrske občine. Uspehi pa niso bili baš sijajni. Ne glede na dokajno nediscipliniranost in sirovogradne ocene, ki so pri takih tečajih običajni, tečaj uspešno dovršilo le 84 udeležencev. Največji so bili neuspešni — italijansčini.

Pristaniška skladischa in Trstu in na Reki kljub temu, da je kakor zatrjujejo, na osnovi rimskih protokolov, sklenjenih med Italijo, Avstrijo in Madžarsko meseca marca preteklega leta, promet v obretniščih znatno postrel in je odpadlo tudi na njih mnogo novih dohodkov, ne izhajajo s svojimi lastnimi sredstvi. Že celo vrsto let prejemajo subvencije od fašistične vlade. Tudi letos je prometno ministru dodelil obema podjetjem značne podpore. Za leto 1934-35 in